

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:108

av **Jonas Eriksson (MP)**

Lokal närvaro, konkurrens och transparens hos banker

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av lokal närvaro av bankverksamhet och bankkontor på landsbygden och på andra platser där tillgängligheten till banker i dag är låg, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad konkurrens och transparens i banksektorn när det gäller villkor för kontanthantering, in- och utlåning, räntor och krediter för företagare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Banker och närhet till banker är viktigt för nyföretagande, entreprenörskap och företagstillväxt. Därmed är det också mycket viktigt för sysselsättningen. När ett nytt företag ska etableras krävs ett finansiellt kapital. Även om det kan komma från entreprenören själv, hans vänner och familj behövs ofta mer kapital och rörelsekrediter för att finansiera först initiala kostnader och investeringar och därefter själva verksamheten. Riskkapital finansierar endast ett litet antal nya företag och är dessutom främst fokuserat till Stockholm och Göteborg. Bankerna är de som står för den största andelen av externt finansiellt kapital hos de små företagen.

Företag som ligger på landsbygden är mer beroende av banklån då det finns färre alternativ till att låna externt kapital där. Bankerna fyller en viktig funktion i samhället för entreprenörskap och företagande.

Ett företags möjligheter att låna kapital är beroende av kunskap och förtroende mellan långivare och låntagare. Med geografisk och social närhet skapas goda förutsättningar för den tillit som behövs. Entreprenören och bankföreträdaren kan träffas vid personliga möten, och den som söker lån har större chans att vara känd av långivaren. Bankens kunskap om den miljö vari företaget vill verka, samarbetspartner,

styrelsemedlemmar m.m är sannolikt större om bankkontoret är geografiskt nära entreprenören. Forskning som har genomförts visar på ett positivt samband mellan den lokala banksektorn, en ökad bankkonkurrens och nya företag/företagstillväxt på den lokala marknaden. Erfarenheter från småföretagen pekar också på att existensen av fristående lokala sparbanker förbättrar tillgången på finansiering och krediter.

Antalet bankkontor i Sverige har under de senaste tjugo åren minskat kraftigt. Den största minskningen har skett på landsbygden. I dessa delar av landet har antalet bankkontor minskat med mer än 50 procent. Jämfört med andra europeiska länder har Sverige en låg bankkontorstäthet. Fördelningen i relation till befolkning är också ojämn. Detta är förstas ur landsbygds- och företagsklimatperspektiv olyckligt. Närheten till banker och bankkontor är en viktig förutsättning för en välmående och dynamisk ekonomi och ett lokalt näringsliv. Vikten är sannolikt störst vad avser tillgången på krediter och kapital, men det är också viktigt t ex vad gäller möjligheten att säkert hantera kontanter.

Sammanlagning och uppköp av banker som försämrar den lokala bankkonkurrensen gynnar inte heller det lokala näringslivet och nyföretagande.

I USA kontrolleras och mäts bankkonkurrensen med hjälp av ett koncentrationsmått och restriktioner mot uppköp och sammanslagningar har införts för att begränsa minskad konkurrens.

Ett annat grundläggande problem främst för småföretagens möjlighet att få krediter är avsaknaden av transparens på marknaden. Detta är mycket tydligt vad gäller t ex bankernas räntesättning. Färre lokala bankkontor och större koncentration till ett fåtal bankkoncerner minskar transparensen ytterligare.

Tidigare behandling

Riksdagen behandlade samma motion riksdagsåret 2015/16. I utskottsbetänkandet (2015/16:FiU22) konstateras att

sparbanker har en viktig uppgift att fylla när det gäller att bidra till ökad konkurrens på bankmarknaden. Sparbankerna står genom sin lokala närvaro också för viktig kunskap och kreditförsörjning för invånare och företag i små och medelstora samhällen. Samtidigt vill utskottet framhålla att alla banker måste bedriva sin verksamhet på konkurrensneutrala villkor.

I övrigt tas ingen ställning till motionens problemställningar och resonemang. Det är angeläget att på nytt lyfta dessa. Den lokala närvaron av bankkontor, nya sparbanker och andra bankaktörer på landsbygden och på andra platser där tillgängligheten till banker idag är låg behöver stärkas.

Konkurrensen och transparensen i banksektorn likaså vad gäller villkor för kontanthantering, in- och utlåning, räntor och krediter för företagare. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Jonas Eriksson (MP)